

Enkeltiagttagelser, dette gælder navnlig det store Kapitel om Omskrifter og Indskrifter, er Fremstillingens Overskuelighed ikke gaaet tabt. Formodentlig findes der kun een Mand her i Landet, der vilde være istand til med virkelig Sagkundskab at vurdere den Indsats, der er ydet, og kritisere Enkeltheder, men han er udelukket fra at lade sin Rost lyde. Et udførligt Sagregister øger Bogens Værdi som Haandbog, og en Række fortrinlige Reproduktioner lever op i Fremstillingen og letter Tilegnelsen.

Harald Jørgensen.

I en lille Mindebog *Professor Ludvig Daae* (Oslo 1944, Cammermeyers Boghandel, 174 Sider) har Overbibliotekar Wilhelm Munthe tegnet et fint opfattet Portræt af denne grundlærde, temperamentsfulde Humanist. I Danmark bliver .de, der endnu personlig kan mindes Ludvig Daae, færre og færre, og i Norge har hans yderliggaaende politiske Virksomhed bidraget til at kaste et højt ufortjent Glemselens Slør over hans ejendommelige Personlighed og ikke ubetydelige videnskabelige Fortjenester. Med Rette karakteriserer Munthe Daae som »et av de merkeligste studiehoder i Norges lærde anegalleri«, og bl. a. paa Grundlag af fyldige personlige Erindringer er det lykkedes Forf. paa træffende Maade at skildre Daae som Forsker og Universitetslærer, som Politiker og Menneske. Mesterligt er især Kapitlet »Tre historiske Professorer«, hvori Forf. med stor Upartiskhed sammenstiller og kendetegner de tre, indbyrdes saa uendeligt forskellige, historiske Universitetslærere: Ernst Sars, Gustav Storm og Ludvig Daae. Midt imellem Ideologen Sars og Kildekritikeren Storm anviser Munthe Daae Pladsen som »selve historiens levende strøm«.

Gennem en Menneskealder (1876—1910) har Daae som Professor i Historie haft stor Betydning for adskillige Generationer af Historikere, men endnu videre naaede han ved sit omfattende, om end noget spredte, Forfatterskab. Daaes Interesser og Studiefelter var mange og højt forskellige, politisk Historie, Topografi og Biografi, Kirke-, Skole- og Lærdomshistorie — og overalt har han leveret værdifulde Arbejder, der udmærker sig ved solid Lærdom og alsidig Opfattelse af den historiske Udvikling. Sit Særpræg fik store Dele af Daaes Forfatterskab ved hans Tilknytning til gammel humanistisk Tradition. Beklages maa det, at det ikke lykkedes ham at virkeliggøre sin Ungdoms Drøm at skrive et større sammenhængende Værk, den Fortsættelse af C. F. Allens Skildring af Danmarks og Norges Historie, som han havde planlagt for 1536—1570.

Med særlig Interesse vil danske Læsere stifte Bekendtskab med Kapitlet »Danmarks venn«. Gennem henvend et halvhundrede Aar var Daae en trofast Ven af Danmark, han folte sig nær knyttet til den gamle danske Historikerskole og stod i nær personlig Forbindelse med en Række samtidige Historikere som Edvard Holm, C. F. Bricka, Chr. Bruun og H. F. Rørdam (Venskabet med den sidstnævnte er dog ikke tilstrækkeligt stærkt fremhævet hos Munthe), lige som han ogsaa i sine Skrifter stræbte upartisk at belyse Forholdet mellem Dansk og Norsk gennem Aarhundredernes Udvikling. Bekendt er fremfor alt hans klassiske Formulering af Spørgsmaalet om Ludvig Holbergs Storhed, at den ikke kan være Genstand for hverken dansk eller norsk Særeje — »den kan kun tilhøre et Fællesbo, der ifølge sin Natur er uskiftelig«.

Wilhelm Munthes Portrættegning af Ludvig Daae er en ualmindeligt fængslende Bog og giver i al sin Knaphed Indblik i væsentlige Sider af norsk humanistisk Studieliv i det 19. Aarhundrede. Den vil sikkert ogsaa længe bevare sit Værd paa Grund af den redelige, fordømsfri Bedømmelse af Forhold og Menesker.

Bjørn Kornerup.

Norsk og dansk Pressehistorie er et temmelig uopdyrket Felt, og det maa derfor betragtes som lidt af en Sensation, at en ung norsk Historiker Egil Husby har været istand til at udsende en Monografi over et af Norges berømteste Dagblade fra det 19. Aarhundrede, nemlig »*Den Constitutionelle*«. (Sverdrups Boghandel, Kristianssund, 1943). Afhandlingen er oprindelig skrevet som Hovedopgave til den sproglige-historiske Embedseksamen, og den bygger saavel paa den foreliggende Litteratur som paa utrykt Materiale, navnlig efterladte Breve fra Udgiver og Redaktører. »*Den Constitutionelle*« udsendtes fra Nytaar 1836 og udkom indtil 1847, da Bladet maatte gaa ind paa Grund af daarlig Redaktion og manglende Tilslutning. Avisen var Talerør for Intelligensen og repræsenterede dens Interesser overfor den truende Bondeopposition. Den blev oprettet af den fra Danmark stammende, meget foretagsomme Boghandler J. F. Dahl, og den fik økonomisk Støtte af Grev Wedel Jarlsberg. Den oprindelige Redaktion bestod af Carl Fougstad, U. A. Motzfeldt og A. Schweigaard, Mænd der tidligere havde støttet Tidsskriftet »*Vidar*«, og for hvem Journalistik egentlig kun var et Bierhverv. Ogsaa Digteren Welhaven og Juristerne Frederik Stang og Bernhard Dunker støttede længe det nye Bladforetagende. Paa det politiske Om-